

Den nasjonale forskningsetiske komite for naturvitenskap og teknologi

Vår ref: PL

Oslo 11. desember 2017

Høring fra Tekna:

Etiske retningslinjer for bruk av dyr i forskning

Tekna er landets største forening for akademikere. Vi har 73 500 medlemmer med høyere utdanning innen teknisk-naturvitenskapelige fag. Vi takker for muligheten til å sende våre innspill til det viktige arbeidet med å belyse etiske spørsmål og øke kunnskapen knyttet til bruk av dyr i forskningsforsøk.

Tekna mener at der lov og forskrift påbyr at en vurdering «skal» gjøres, så er det hensiktsmessig at de foreslåtte etiske retningslinjene gir tilsvarende sterke føringer. Det kan svekke dyrevelferden at de foreslåtte retningslinjene i slike tilfeller angir at etiske vurderinger bare «kan» og «bør» gjøres. Teknas hovedinntrykk er at dagens Forskrift om bruk av dyr i forsøk følges på en god måte og bidrar til gode forhold for forsøksdyr. Mange av punktene i de foreslåtte etiske retningslinjene er allerede etablert praksis, de gjenspeiles i søknader til forsøksdyrforvaltningens tilsyns- og søknadssystem (FOTS), og blir vurdert av Mattilsynet. Tekna mener at de etiske retningslinjene i sin innledning klart må henviser til Forskrift om bruk av dyr i forsøk siden dette er gjeldende lovverk i Norge.

Til innledningen:

I forslaget til retningslinjer framgår det at «Det er en utbredt oppfatning at bruk av forsøksdyr kan være nødvendig for å fremme forbedringer for dyr, mennesker eller miljø.» Formuleringen kan forstås dithen at det ikke er nødvendig med dyreforsøk for å fremme slike forbedringer. Tekna mener at dette må omformuleres slik at det framgår tydeligere at bruk av forsøksdyr i mange tilfeller er nødvendig for å fremme forbedring for dyr, mennesker og miljø (alternativer til dyreforsøk eksisterer ikke).

Til punkt 2):

I Forskrift om bruk av dyr i forsøk framgår det at tilgjengelige alternativer «skal» prioriteres dersom samme kunnskap kan oppnås uten forsøksdyr. Forslaget til retningslinjer bruker den svakere formuleringen «bør». Dette må rettes opp, jf. vår påpekning innledningsvis. For å sikre rettfærdig og

like behandling av søknader må det også gjøres rede for bakgrunnen for vurderingene og hvilke alternativer som er vurdert, slik at det tydelig framgår hvorfor forskeren mener at forskningen ikke kan utsettes. For å sikre likebehandling av søknader om dyreforsøk må det utarbeides en presis beskrivelse av hvordan vurderingene av forsøkene skal gjennomføres og hvilke kriterier de skal baseres på. Tekna ønsker også å påpeke at alternativer til dyreforsøk ikke nødvendigvis gir samme kunnskap som ved uttesting i dyremodeller, men kan bidra til å bygge annen og relevant kunnskap.

Til punkt 4):

I dag gjøres en kvalitativ analyse av antallet dyr i søknader til FOTS. Kvantitative analyser kan i mange tilfeller være vanskelige å gjennomføre. Dersom det skal gjennomføres i alle studier, vil det enten kreve bedre tilgang på statistikkompetanse, eller bedre opplæring av forskerne.

Til punkt 5):

Forslaget angir at «Forsker bør ta utgangspunkt i de dyrene som lider mest i vurderingen av akseptabelt ubehag eller smerte.» Forskriften bruker her en sterkere «skal»-formulering. Dette bør rettes opp, jf. vår påpekning over.

Til punkt 8):

Publisering av negative forskningsresultater kan bidra til å redusere omfanget av dyreforsøk, men Tekna ønsker å påpeke at det ofte er utfordrende å få akseptert slike publikasjoner. Innen noen fagområder kan publisering av positive resultater fra dyreforsøk bidra til å øke omfanget av dyreforsøk (sjekk av reproduserbarhet). Det må derfor gjøres en vurdering i hvert enkelt tilfelle om publisering er hensiktsmessig for å redusere bruken av dyreforsøk.

Til punkt 9):

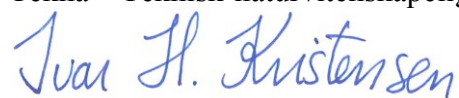
Forslaget angir noen krav til god dyrefaglig kompetanse. Tekna ønsker å legge til at omfattende inngrep i form av kirurgi, injeksjoner og prøver krever høy teoretisk og praktisk kompetanse for å begrense smerte og ubehag hos dyrene. Retningslinjene kan gjerne tydeligere beskrive forskerens og arbeidsgivers ansvar for dette jfr kap V i Forskrift for bruk av dyr i forsøk.

Til punkt 10):

Tekna mener det skal stilles krav til at alle som bruker dyr i forsøk må gjøre seg kjent med gjeldende regelverk.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Ivar Horneland Kristensen

generalsekretær